

Abba DOROTHEOS z Gazy, Poučení XV: O svatých postech (část 1)

A. V zákoně Mojžíšově přikázal Bůh izraelským synům, aby každý rok odevzdávali desátek ze všeho, co získali. Oni takto činili a Bůh jim žehnal ve všech jejich dílech. Svatí apoštolové, majíce na mysli toto Boží přikázání, přemýšleli a rozhodli o tom, že ku pomoci a prospěchu našich duší nám předají ještě něco lepšího a dokonalejšího.

Rozhodli tedy o tom, abychom každý rok přinášeli jako desátek jednu desetinu dnů našeho života a tu zasvětili Bohu, a tak obdrželi požehnání pro naše díla a odpuštění hříchů celého roku. Vypočítali to tedy a určili, aby ze 365 dnů v roce bylo sedm postních týdnů považované za svaté. Tímto způsobem vyčlenili sedm týdnů.

Avšak po nějaké době se otcové dohodli a přidali k nim ještě jeden týden. To udělali proto, aby se ti, kteří se chystají vstoupit do náročného období půstu, mohli připravit a také proto, aby uctili postní období číslem svaté čtyřicátnice, kterou se postil náš Pán.

Vždyť pokud z osmi týdnů dáme stranou soboty a neděle, dostaneme 40 dní. Navíc také ctíme zvláště půst Velké soboty - jedná se totiž o veliký den a jedinou sobotu celého roku, kdy se postíme. Sedm týdnů bez sobot a nedělí nám dává 35 dní. Pokud k nim přičteme půst svaté soboty a půl světlé a zářivé noci (paschální noc) dostaneme 35 a půl dne, což je přesně deset procent z 365 dnů roku. Neboť desetina z tří set je třicet, z šedesáti šest a z pěti půl. Tak dostáváme, jak jsme řekli, třicet šest a půl dne.

Toto je ten desátek - pokud to tak můžeme říct - z celého roku, který nám apoštolové vyhradili k pokání, jež nám přináší očistění od hříchů spáchaných v průběhu celého roku.

Bratři vězte, že je blažený ten, který se má náležitě na pozoru tak, jak se sluší v průběhu těchto svatých dní. Neboť i kdyby se stalo, že jako člověk zhřešil, ať ze slabosti, či z nedbalosti, hle, Bůh mu dal tyto svaté dny, aby se očistil od hříchů celého roku v případě, že se horlivě s duchovní bdělostí a pokorným smýšlením obrátí ke svému nitru a přinese pokání. Tím se jeho duše zbaví tíhy a s čistým svědomím kráčí vstříc svatému dni Vzkříšení a bez odsouzení přistupuje ke svatým Tajinám.

Vždyť skrze pokání přinesené v průběhu svatých postních dnů se stal novým člověkem, a tak přebývá v radosti a duchovním plesání slaví s Bohem celé období 50 dnů od Paschy až do Letnic. Neboť Letnice jsou vzkříšením duše, jak se říká. Symbolem tohoto vzkříšení je také pravidlo, že po dobu 50 dnů v kostele neklekáme.

* * *

B. Každý, kdo se chce očistit od hříchů uplynulého roku, musí v průběhu těchto dnů v první řadě dávat pozor na to, co jí. Neboť otcové říkají, že pokud člověk jí vše bez rozdílu, způsobuje mu to mnohé zlé věci. Dále je třeba, aby se střežil porušení půstu bez vážných důvodů, aby nevyhledával chutná jídla a aby nezatěžoval svůj žaludek hojností jídla a pití.

Existují totiž dva druhy obžerství. V prvním případě je člověk sváděn k tomu, aby vyhledával chutná jídla, bez toho, že by vždycky chtěl jíst velké množství. Stačí mu jen, když je jídlo chutné. A když takový člověk jí to, co mu chutná, stává se, že je přemožen tou slastnou chutí tak, že schválně ponechává jídlo v ústech a dlouho ho kouše a nemůže se odhodlat ho spolknout pro onu slast, kterou zakouší. To se nazývá *laimargia*.

V druhém případě, je člověk pokoušen k tomu, aby jedl veliké množství, bez toho že by mu šlo o kvalitu jídla nebo, že by ho zajímala chuť. Je mu jedno, jestli je to dobré nebo špatné jídlo. Jediné o co mu jde je, aby se najedl. Ať je to cokoli, zajímá ho jenom, aby si s tím naplnil břicho. To se nazývá *gastrimargia*.

Řeknu vám také, jaký je původ těchto slov. Sloveso *margainein* znamená u starých řeckých autorů běsnit, šílet a slovo *margos* znamená běsovatý, šílený. Pokud se tedy u někoho objeví tento neduh, tedy ona mánie cpát si žaludek, máme co do činění s fenoménem zvaný *gastrimargia*. To pochází od slovního spojení „rozběšnuji žaludek“ (žaludek mě přivádí k šílenství).

A pokud se jedná o případ, kdy má někdo neustálou touhu pocíťovat slastnou chuť v ústech, mluvíme o *laimargia*. To pochází od slova *laimos* - krk a *maragainein* - běsnit, šílet. Před těmito dvěma druhy obžerství se musí hlídat a stranit se jich se vši obezřetností ten, kdo chce dosáhnout očistění od hříchů. Jejich cílem totiž není uspokojit potřebu těla, ale potřebu vášně. A pokud jim člověk vyhoví, rozvinou se do hříchu.

Je to podobné jako s tělesným soužitím v manželství a ve smilstvu. Co se týče skutku, jde o totéž, ovšem jejich cíl je to, co zakládá jejich rozdíl. V případě manželství je cílem plazení dětí, zatímco v druhém případě jde o uspokojení touhy po smyslné rozkoši.

Stejně pozorujeme také v případě jídla. Něco jiného je jíst podle potřeby a něco jiného pro slast z jídla. Záměr je to, co to činí hříchem. Jíst úměrně tomu kolik je třeba znamená, že si člověk určí, kolik si vezme každý den. Potom sleduje, zda se mu z toho množství co si určil přitížilo. To by znamenalo, že je třeba trochu odebrat, a tedy odebere. Nebo toho nebylo dostatečné množství, bylo toho pro tělo málo a je třeba trochu přidat a přidá si.

Takto člověk pozná dostatečně potřebu svého těla. Drží se toho, co si určil a nejí kvůli radosti z jídla, ale jeho cílem je posilnit své tělo. A to co si bere k jídlu, musí přijímat s modlitbou a zároveň sám sebe odsuzovat ve svých myšlenkách říkajíc, že není hoden jakékoliv útěchy. Také nesmí věnovat pozornost tomu, zda někteří z nějakého důvodu, či nutnosti jí něco odlišného, aby pak i on nepožadoval něco navíc nebo si myslel, že to neublíží jeho duši, pokud bude dostávat něco navíc.

Přeloženo z řečtiny: J. P. Migne, *Patrologia Graeca* 88, 1788-1792.

Zdroj: orthodoxiachristiana.cz

